

**Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар
өчен татар теленнән үткәрелә торган мәктәп туры олимпиада биремнәре
2021/2022 уку елы, 10 нчы сыйныф**

**Задания школьного тура олимпиады по татарскому языку среди
учащихся русских групп школ с русским языком обучения (для изучающих
татарский язык) 2021/2022 учебный год, 10 класс**

*Максимальный балл –103 б.
Время выполнения – 120 минут*

**1. Прочитай текст, назови (2 б.) допиши пропущенные окончания (по
1б.=8 б.)**

Кулыма икмәк алганда, еш кына сугыш еллары исемә төшә.

Мин 1945 нче елның август башлар... күргән бер күренешне оныта алмыйм. Без, бер группа солдат һәм сержантлар, туган ил... кайтып бара идек. Һәркайда жимереклек. Авылларның исемнәре топографик карта... гына калган.

Шулай кайта торгач, без... эшелон кечкенә генә станциягә килеп туктады. Төшәргә команда булмаганга күрә, без ачык ишек... генә тирә-якны күзәтәбез. Шулвакыт безнең вагон янын... 7-8 яшьләрдәге бик ябык малай килеп басты. Без бер сүз әйтмичә генә малай... күзәтәбез. Аның көчсез тавыш белән “ Абыйлар, ипиегез юкмы, ипи бирегезче”, - дип сорады... без югалып калдык.

Малай без биргән икмәкне ничек алуын мин беркайчан да оныта алмадым. Табынга утырган саен, икмәк сораган малай искә төшә. Менә бит ул каһәр суккан сугыш!...

и ответь на следующие вопросы (по 2 б. =10 б.):

- 1) Эшелон кая бара?
- 2) Текстта сугышның кайсы чоры сурәтләнә?
- 3) Ни өчен авылларның исемнәре топографик картада гына калган?
- 4) Нинди эпизод солдатларның хәтерләрендә кала?
- 5) Найдите и напишите выражение, характеризующее войну.

Итого: 20 б.

2.Найди и напиши синонимы прилагательных (по 2 б., макс. б. -10)

Атаклы , ... ;

чибәр , ...;

тату, ... ;

эйбәт, ... ;

таза,

3. Образуй с помощью аффиксов новые слова (макс. б. - 5).

Юл + ... = ...,

4. Составь предложения (по 2 б., макс.б. – 8)

- 1) Тәмамлагач, табиб, мин, булырга, мәктәпне, телим.
- 2) Борынгы, асылташлар, ышанганнар, көченә, кешеләр.
- 3) Укучылар, өчен, кыш көне, жимлек, куйдылар, кошлар, ясап.
- 4) Көнне, була, сәгатьтә, кичә, залында, сишәмбе, актлар, унсигез, әдәби.

№	предложения	Макс. кол-во баллов - 8	Баллы
1.		2	
2.		2	
3.		2	
4.		2	

5. Допиши продолжение предложений (макс.б. – 10).

- 1) Авыр булса, син
- 2) Дустым белән очрашканчы, мин
- 3) Дәресләр бетсә дә
- 4) Кышкы каникуллар башлану белән,
- 5) Сабан туенда иң зур бүләкне

№	предложения	Макс. кол-во баллов - 10	Баллы
1.		2	
2.		2	
3.		2	
4.		2	
5.		2	

6. Напиши эквивалент выражений в татарском языке (макс. б. -10).

Приятного чаепития!

Конечно, я верю.

Вы в конкретном случае не правы.

Я Вам бесконечно благодарна!

Примите искренние пожелания.

№	выражения	Макс. кол-во баллов в - 10	Баллы
1.		2	
2.		2	
3.		2	
4.		2	
5.		2	

7. Найди продолжение пословицы (макс. б. - 4).

Ахмак дустың булганчы,

- 1) үзең акыллы бул
- 2) акыллы дошманың булсын
- 3) дуслар кирәк түгел

8. Раскрой скобки, поставь глаголы в нужные формы (по 2 б. = макс.б. – 12).

- 1) Муса Жәлил биш елга якын гомерен Казанда (уздыр).
- 2) Дустыңа авырлык (кил), аңа ярдәм (ит) тырыш.
- 3) Чәчәкләрне иртәнге сәгатьтә (өз) алу мөһим, чөнки алар яхшырак (саклан).
- 4) Шимбә көнне алар Боз сараена (бар) булалар.

№	предложения	Макс. кол-во баллов - 12	Баллы
1.		2	
2.		4	

3.		4	
4.		2	

9. В какой последовательности необходимо поставить выражения, чтобы получилось предложение? (4 б.)

- А) кечкенэ инешлэр дә
- Ә) безнең республикабызны
- Б) зур елгалар да
- В) бик ямьлэндерә

- 1) Ә, Б, А, В
- 2) Б, А, Ә, В
- 3) В, Ә, А, Б
- 4) Ә, В, Б, А

10. Составь рассказ из 8-10 предложений по теме “Телләр белгән – илләр гизгән” (макс. -20 б.).